

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 137/13
v Luxemburgu 22. októbra 2013

Rozsudok v spojených veciach C-105/12, C-106/12 a C-107/12
Holandsko/Essent NV, Essent Nederland BV, Eneco Holding NV, Delta NV

Obmedzenia voľného pohybu kapitálu týkajúce sa podnikov pôsobiacich na trhoch s elektrickou energiou a zemným plynom môžu byť v súlade s európskym právom

V tomto kontexte predstavujú ciele zabezpečiť nenarušenú hospodársku súťaž na účely ochrany spotrebiteľov a bezpečnosť dodávky energie naliehavé dôvody všeobecného záujmu

Právo Únie týkajúce sa vnútorného trhu s elektrickou energiou a zemným plynom sa podľa smerníc z roku 2003 snaží zabezpečiť najmä otvorený a transparentný trh, nediskriminačný a transparentný prístup do siete prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ako aj spravodlivú hospodársku súťaž.¹

Podľa nedávno prijatej právnej úpravy Holandského kráľovstva súkromný investor nemôže nadobudnúť alebo vlastniť akcie alebo podiely na základnom imaní prevádzkovateľa distribučných sústav elektrickej energie a plynu, ktorý pôsobí na holandskom území („zákaz privatizácie“). Ďalej sú zakázané vlastnícke vzťahy alebo vzťahy kontroly medzi spoločnosťami, ktoré sú súčasťou skupiny, do ktorej patrí takýto prevádzkovateľ, a spoločnosťami patriacimi do skupiny, ktorej súčasťou je podnik, ktorý na holandskom území elektrickú energiu alebo plyn vyrába, dodáva alebo s nimi obchoduje („zákaz skupiny“). Nakoniec vnútroštátny zákon zakazuje tiež vykonávanie úkonov alebo činností, ktoré by mohli byť v rozpore so záujmom správy dotknutej sústavy týmto prevádzkovateľom alebo skupinou, do ktorej patrí.

V čase prijatia tejto právnej úpravy boli Essent, Eneco a Delta vertikálne integrovanými podnikmi, ktoré pôsobili na holandskom území v oblasti výroby, dodávky elektrickej energie a/alebo plynu a/alebo obchodovania s nimi, ako aj v oblasti správy a prevádzkovania distribučných sústav elektrickej energie a plynu na tomto istom území.

Po prijatí vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovila zákaz privatizácie, zákaz skupiny a zákaz činností, ktoré by mohli byť v rozpore so správou sústavy, sa Essent NV 1. júla 2009 rozdelila na dva samostatné podniky, a to jednak Enexis Holding NV, ktorého predmetom podnikania je správa distribučnej sústavy elektrickej energie a plynu na holandskom území a ktorý je vlastnený v celom rozsahu verejnými orgánmi, a jednak Essent NV, ktorého predmetom podnikania je výroba a dodávka elektrickej energie a plynu a obchodovanie s nimi. Spoločnosť Essent NV kúpila dcérska spoločnosť nemeckej skupiny špecializovanej v odvetví energie, RWE AG. Eneco Holding NV a Delta NV neboli rozdelené, ale poverili svoje dcérske spoločnosti, Stedin Netbeheer BV a Delta Netwerkbedrijf BV, správou svojich distribučných sústav.

V tejto súvislosti sa Essent, Eneco a Delta obrátili na vnútroštátne súdy a domáhali sa určenia, že vnútroštátna právna úprava je nezlučiteľná s voľným pohybom kapitálu. Hoge Raad der Nederlanden (Kasačný súd, Holandské kráľovstvo) rozhodujúci spor na poslednom stupni rozhodol obrátiť sa na Súdny dvor s otázkou v tejto veci.

Súdny dvor na úvod konštatuje, že na zákaz privatizácie – ktorý najmä znamená, že žiaden súkromný investor nemôže nadobudnúť akcie alebo podiely na základnom imaní prevádzkovateľa

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES (Ú. v. EÚ L 176, s. 37; Mim. vyd. 12/002, s. 211) a smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, s. 57; Mim. vyd. 12/002, s. 230).

distribučnej sústavy elektrickej energie alebo plynu pôsobiacom na holandskom území, – sa vzťahuje článok 345 ZFEÚ, ktorý vyjadruje zásadu neutrality Zmlúv vo vzťahu k úprave vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch a podľa ktorého členské štáty môžu predovšetkým legitímne sledovať cieľ, ktorý spočíva v zavedení alebo zachovaní úpravy verejného vlastníctva v prípade niektorých podnikov.

Účinkom článku 345 ZFEÚ však nie je to, aby sa vlastnícke vzťahy existujúce v členských štátoch vyňali z pôsobnosti základných pravidiel Zmluvy o FEÚ, najmä pravidla zákazu diskriminácie, slobody usadiť sa a voľného pohybu kapitálu. Preto Súdny dvor konštatuje, že vzhľadom na tieto účinky predstavuje zákaz privatizácie obmedzenie voľného pohybu kapitálu.

Dôvody, ktoré stoja za výberom úpravy vlastníckych vzťahov použitej vnútroštátnou právnou úpravou, však predstavujú faktory, ktoré možno zohľadniť ako dôvody odôvodňujúce obmedzenia voľného pohybu kapitálu. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby vykonal takéto posúdenie.

Pokiaľ ide o zákaz skupiny a zákaz činností, ktoré by mohli byť v rozpore so správou sústavy, Súdny dvor konštatuje, že aj tieto zákazy predstavujú obmedzenia voľného pohybu kapitálu, ktoré treba odôvodniť. V tejto súvislosti uvádza, že ciele spočívajúce v boji proti krízovému financovaniu v širokom zmysle, ku ktorému patrí aj výmena strategických informácií, zabezpečenie transparentnosti na trhu s elektrickou energiou a plynom a zabránenie narúšaniu hospodárskej súťaže, ktoré sú uvedené v otázke vnútroštátneho súdu, sledujú zabezpečenie nenarušenej hospodárskej súťaže na trhu výroby a dodávky elektrickej energie a plynu a obchodovania s nimi. Cieľ boja proti krízovému financovaniu okrem iného sleduje zabezpečenie dostatočného investovania do distribučných sústav elektrickej energie a plynu.

Podľa Súdneho dvora tak predmetné vnútroštátne právne ustanovenia sledujú naliehavé dôvody všeobecného záujmu. Cieľ nenarušenej hospodárskej súťaže sleduje tiež Zmluva o FEÚ, a to najmä na účely ochrany spotrebiteľov. V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora predstavuje ochrana spotrebiteľov naliehavý dôvod všeobecného záujmu.

Ďalej Súdny dvor uviedol, že cieľ zaistiť dostatočné investovanie do distribučných sústav elektrickej energie a plynu sleduje zabezpečenie najmä bezpečnosti dodávky energie, teda cieľ, ktorý Súdny dvor tiež uznal za naliehavý dôvod všeobecného záujmu.

Napokon zákaz skupiny a zákaz činností, ktoré by mohli byť v rozpore so záujmom správy sústavy, boli zavedené holandským zákonom, ktorý najmä zmenil vnútroštátne ustanovenia, ktoré boli prijaté s cieľom prebrať smernice z roku 2003. Hoci tieto zákazy nie sú uložené uvedenými smernicami, Holandské kráľovstvo sledovalo zavedením týchto opatrení ciele, ktorým venujú pozornosť uvedené smernice.

Preto ciele uvedené vnútroštátnym súdom môžu v zásade ako naliehavé dôvody všeobecného záujmu odôvodňovať konštatované obmedzenia základných slobôd.

Súdny dvor však pripomína, že tieto obmedzenia musia byť primerané sledovaným cieľom a nemôžu ísť nad rámec toho, čo je na dosiahnutie týchto cieľov nevyhnutné, čo musí overiť vnútroštátny súd.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

